

Stichting Dassenwerkgroep Brabant
Mees 82
5831 MP Boxmeer

Betreft: De das in Brabant - Trendontwikkeling 1980-2022.

10-07-2022

Voor een juiste weergave van de huidige (medio 2022) verspreiding en trendontwikkeling is het goed om een onderscheid te maken tussen Oost, Midden en West Brabant. De grens tussen Oost en Midden Brabant is een noord-zuid lijn ter hoogte van 's-Hertogenbosch. De grens tussen Midden en West Brabant is een noord-zuid lijn ter hoogte van Breda.

In 1900 kwam de das voor in een brede strook van Oost (langs de Maas) tot West (grens met Zeeland) Brabant. Rond 1980 was de Brabantse dassenpopulatie door diverse oorzaken - zoals jacht, vervolging en landbouwkundig gebruik van pesticiden - gedecimeerd tot een smalle strook aan de uiterste oostgrens langs de Maas. Rond 1980 is als gevolg van beschermingsmaatregelen (m.n. wetgeving en faunavoorzieningen) de Brabantse populatie vanuit deze restpopulatie langzaam weer gaan groeien. De huidige Brabantse populatie is dan ook voor het merendeel afkomstig via dispersie uit deze oostbrabantse populatie. Door diverse uitzetacties in onder meer Haanwijk, de Loonse en Drunense Duinen, Herbertusbossen en Valkenhorst zijn wel jongen dieren uit diverse andere Nederlandse populaties geïntroduceerd, waardoor enige genetische variatie is ontstaan.

Oost Brabant

Van 1980 tot 2000 vond vooral inbreiding plaats in de kleine restpopulatie langs de Maas in Oost Brabant. Omstreeks 2000 werd zichtbaar dat dassen zich vanuit deze populatie gingen verspreiden naar andere gebieden in Oost Brabant. Dit voltrok zich gestaag, doch in zeer traag tempo; momenteel zijn in Oost Brabant nog diverse gebieden waar verdichting mogelijk is. Daarnaast zijn er gebieden waar het aantal dassen de laatste jaren een dalende trend laat zien. Een duidelijke oorzaak hiervoor is nog niet aan te wijzen. Over het geheel kan voor de oostbrabantse populatie de staat van instandhouding als gunstig worden beoordeeld.

Midden Brabant

Door met name uitzetacties (1999 t/m 2004) is de das weer terug in de Loonse en Drunense Duinen. Van daaruit is de verspreiding gestaag verlopen en komt hij ook voorbij Tilburg weer voor. Breda is echter nog een brug te ver. Ook in het zuiden van Midden Brabant komen dassen momenteel slechts sporadisch voor. Hier ligt dus nog een enorm potentieel voor uitbreiding van de populatie. De staat van instandhouding is hier nog ongunstig.

West Brabant

In West Brabant zijn slechts enkele burchten bekend. Ook hier zijn nog meer dan voldoende gebieden waar de das zich kan vestigen. De staat van instandhouding is hier nog ongunstig.

Concluderend kan worden gesteld dat sinds het jaar 2000 de das zich aan het verspreiden is vanuit Oost Brabant richting het westen van de provincie. Uitzetacties hebben geleid tot aanwezigheid in Midden Brabant. De totale Brabantse populatie omvat momenteel ca. 2000 exemplaren. De staat van instandhouding voor geheel Brabant is ongunstig. Daar kan aan worden toegevoegd dat genetisch onderzoek van o.m. Dr. Louis v.d. Zande (RUG) heeft aangetoond dat alle Nederlandse dassen stammen uit dezelfde beperkte genenpoule en dat daardoor de genetische variatie gering is. Verder is de afgelopen jaren, waarin droge perioden optraden, gebleken dat (vooral jonge) dassen in Brabant vroegtijdig stierven vanwege voedselgebrek. De klimaatverandering (opwarming van de aarde) heeft daarmee een negatief effect op de populatie-ontwikkeling in Brabant. Daarnaast is de verkeerssterfte nog steeds aanzienlijk met jaarlijks ca. 300 exemplaren. De aanleg van verkeersvoorzieningen, ook in gebieden waar de das nog niet of nauwelijks voorkomt, is daarom nog steeds dringend noodzakelijk.

